

Regelink
Ecologie & Landschap

Ecologische quickscan

Dijkvakken Cluster F

Eijsden & Urmond

In het kader van natuurwetgeving

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	Rik Schreurs
In opdracht van	Waterschap Roer en Overmaas
Naam opdrachtgever	M. Smits
Rapportnummer	RA16005-03
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	02 maart 2016
Aantal pagina's	44
Collegiale toets	P.T. Twisk
Wijze van citeren	Schreurs, Rik , 2016. Ecologische Dijkvakken Cluster F Eijsden & Urmond. In het kader van natuurwetgeving. Rapport RA16005-0, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5

6261 NE Mheer

085-7737676

info@regelink.net

www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel	7
1.3 Leeswijzer	7
2. Wet- en regelgeving	8
2.1 Flora- en faunawet	8
2.2 Bescherming van gebieden	11
3. Werkwijze	12
4. Omschrijving plangebied	13
4.1 Aanwezige ecotopen per locatie	14
4.2 Afstand tot beschermde gebieden	16
5. Resultaten beschermde soorten	17
5.1 Vaatplanten	17
5.2 Zoogdieren	17
5.3 Vogels	20
5.4 Vissen	20
5.5 Amfibieën en reptielen	20
5.6 Libellen en dagvlinders	21
5.7 Overige ongewervelden	21
6. Ingreep	22
7. Toetsing aan wet- en regelgeving	23
7.1 Vaatplanten	23
7.2 Zoogdieren	23
7.3 Vogels	25
7.4 Vissen	26
7.5 Amfibieën en reptielen	26
7.6 Dagvlinders	26
7.7 Gebiedsbescherming	26
8. Conclusies	28

8.1	Vaatplanten	28
8.2	Vleermuizen	29
8.3	Vogels	29
8.4	Amfibieën en reptielen	29
8.5	Dagvlinders	30
8.6	Zorgplicht	30
8.7	Samenvatting	30
9.	Bronnen	32
9.1	Literatuur	32
9.2	Websites	32
Bijlage 1.	Foto-impressie plangebied	34
Bijlage 2.	Potentiele broed- en verblijfplaatsen	43
Bijlage 3.	Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten	44

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Waterschap Roer en Overmaas is van plan om in het kader van de dijkversteving diverse ingrepen uit te voeren aan verschillende kadevakken langs de Maas. Het plangebied omvat de kadevakken genaamd Cluster F. Het betreft in dit cluster 4 kadevakken.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om voordat deze ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. Om dergelijk soortgericht veldonderzoek goed te kunnen plannen en uitvoeren is het noodzakelijk te weten welke flora en fauna potentieel voorkomen in het plangebied.

Naast het effect op beschermde soorten kan het nodig zijn om onderzoek te verrichten naar de eventuele negatieve effecten van de ingreep op de kwaliteit van beschermde gebieden in de omgeving.

1.2 Doel

Door middel van deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke middels de Flora- en faunawet beschermde flora en fauna komen potentieel voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kan de potentieel aanwezige flora en fauna ondervinden van de ingreep?
- Houdt, gelet op de mogelijke negatieve effecten, het uitvoeren van de ingreep een overtreding van de Flora- en faunawet in?
- Naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies dient eventueel aanvullend onderzoek plaats te vinden?
- Zijn negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand uit te sluiten of is hiervoor een nadere toetsing nodig?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de relevante wet- en regelgeving toegelicht. In hoofdstuk 3 worden werkwijze en inspanning beschreven, en in hoofdstuk 4 volgt een beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en fauna-inventarisatie gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 6 omschreven. In hoofdstuk 7 worden vervolgens de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de (potentiële) flora en fauna en getoetst aan de Flora- en faunawet. Ook wordt ingeschat of negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand uitgesloten kunnen worden. In hoofdstuk 8 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Tevens is een korte bronnenlijst opgenomen (hoofdstuk 9).

2. Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

2.1.1 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepalingen welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.1.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de AmvB art. 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw,
- bestendig gebruik,
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Soorten opgenomen in Tabel 1 zijn licht beschermd. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van bovengenoemde categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

Soorten opgenomen in Tabel 2 zijn zwaar beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten opgenomen in Tabel 3 zijn strikt beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en die negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is,
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort,
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten,

- bescherming van flora en fauna,
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EZ) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (Bijlage 3). Het betreft dan vogels die in de volgende categorieën vallen:

- vogels die het gehele jaar door gebruikmaken van hun nestlocatie als vaste rust- en/ of verblijfplaats,
- koloniebroeders die erg honkvast zijn en sterk afhankelijk zijn van bebouwing of specifiek biotoop,
- niet koloniebroeders die erg honkvast zijn en sterk afhankelijk zijn van bebouwing of specifiek biotoop,
- vogels die jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruikmaken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Voor het aantasten van de functionaliteit van een jaarrond beschermd nest dient altijd een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna,
- veiligheid van het luchtverkeer,
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Naast de bovenstaande vier categorieën is er ook nog een vijfde categorie. Van deze vogels wenst Bevoegd Gezag een inventarisatie of inschatting van de nestmogelijkheden in de nabijheid. Ontbreken deze dan dient de initiatiefnemer passende maatregelen te nemen en/of een ontheffing aan te vragen.

2.1.3 Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten uit Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Een overzicht van goedgekeurde gedragscodes is te vinden op: <https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties>

2.2 Bescherming van gebieden

2.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

In Nederland zijn de bescherming van natuurgebieden en de daarin voorkomende natuurwaarden geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Onder deze wetgeving vallen zowel de Natura 2000-gebieden als de Beschermden Natuurmonumenten. Natura 2000-gebieden zijn gebieden die aangewezen zijn op grond van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn of beide. Zowel Natura 2000-gebieden als Beschermden Natuurmonumenten zijn geselecteerd en als te beschermen gebieden aangewezen op grond van in deze gebieden voorkomende bijzondere natuurwaarden. Deze natuurwaarden mogen niet worden aangetast. De Provincie is het bevoegd gezag voor de Natuurbeschermingswet 1998. Voor meer informatie over de Natuurbeschermingswet 1998 en het toetsingskader wordt verwezen naar de website van de Rijksoverheid (<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natura-2000>).

2.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De Provincie, waarbinnen het plangebied valt, geeft invulling aan het NNN en is daartoe het Bevoegd Gezag. Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader zie de website van de Rijksoverheid (<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>).

3. Werkwijze

De volgende methoden werden bij het onderzoek gebruikt:

1. Op 5 januari 2016 werd het plangebied Cluster F, door Rik Schreurs bezocht. Daarbij werden de in het plangebied aanwezige ruimtelijke structuren en ecotopen met behulp van de volgende instrumenten geïnventariseerd:
 - Verrekijker,
 - zaklamp,
 - fotocamera.
2. Door middel van literatuuronderzoek werd onderzocht welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het plangebied recentelijk werden waargenomen. Hierbij werd gebruik gemaakt van de database Quicksanhulp.nl, aangevuld met gegevens uit relevante recente verspreidingsatlassen, NDFF en actuele websites. Daarnaast werd de ligging van het plangebied ten opzichte van nabijgelegen beschermde gebieden onderzocht.
3. Aan de hand van het veldbezoek en het literatuuronderzoek werd op grond van *expert judgement* een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna met bijbehorende functies die in het plangebied (kunnen) voorkomen.
4. In samenspraak met de opdrachtgever werd de ingreep in kaart gebracht en omschreven.
5. Op grond van de beschreven ingreep werd een inschatting gemaakt van de redelijkerwijs te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten en functies.
6. Vervolgens werden de mogelijke negatieve effecten getoetst aan de Flora- en faunawet.
7. Ten slotte werd bepaald of negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand zijn uit te sluiten of dat hiervoor nog een aanvullende toetsing noodzakelijk is.

In Figuur 2 is de begrenzing van de twee locaties binnen het plangebied nabij Urmond weergegeven.

Urmond 50.420.001 wordt aan de zuidwestzijde begrensd door de beekloop van de Ur, aan de westzijde en de noordzijde door recreatief grasveld en aan de oostzijde door de dorpskern van Urmond.

Urmond 50.420.002 wordt aan de zuidwestzijde begrensd door een populierenopstand en een recreatief grasveld. Aan de westzijde en de noordzijde door het winterbed van de Maas en aan de oostzijde door de dorpskern van Urmond en een recreatief grasveld.

Figuur 2 Ligging van het plangebied, delen **50.420.001** en **50.420.002** met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2016. Het winterbed van de Maas is onderdeel van Natuurnetwerk Nederland en is in groen aangegeven.

4.1 Aanwezige ecotopen per locatie

Zie foto's van plangebied in bijlage 1.

Eijsden 50.110.003 – 50.110.004

- droog, extensief beheerd grasland,
- nat, extensief beheerd grasland,
- ruigvegetatie,
- historische kademuur,
- Rivieroever met basaltblokken,
- dunne schietwilgen (*Salix alba*) (diameter borsthoogte < 25 cm).

Urmond 50.420.001

- droog, extensief beheerd grasland,
- nat, extensief beheerd grasland,
- lage, opgaande begroeiing, bestaande uit onder andere braam (*Rubus spec*),
- dunne loofbomen: gewone es (*Fraxinus excelsior*), wintereik (*Quercus robur*) (diameter borsthoogte < 25 cm),
- dikke bomen: gewone es (*Fraxinus excelsior*), wintereik (*Quercus robur*) (diameter borsthoogte > 25 cm), zonder holtes,
- dikke bomen: gewone acacia (*Robinia pseudoacacia*) (diameter borsthoogte > 25 cm), met holtes,
- dikke knotbomen: schietwilg (*Salix alba*) (diameter borsthoogte > 25 cm), met holtes,
- hoge, opgaande begroeiing, bestaande uit gewone es (*Fraxinus excelsior*) met een ondergroei van eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*),
- hoge, opgaande begroeiing op steilrand, bestaande uit gewone es (*Fraxinus excelsior*) gewone acacia (*Robinia pseudoacacia*) wintereik (*Quercus robur*) met een ondergroei van o.a. eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*),
- smalle, ondiepe beek (< 2 meter breed, < 1 meter diep).

Urmond 50.420.002

- droog, extensief beheerd grasland,
- nat, extensief beheerd grasland,
- droog, intensief beheerd weiland,
- nat, intensief beheerd weiland,
- lage, opgaande begroeiing, bestaande uit onder andere braam (*Rubus spec*),
- dunne bomen: gewone es (*Fraxinus excelsior*) (diameter borsthoogte < 25 cm),
- dikke bomen: gewone es (*Fraxinus excelsior*), wintereik (*Quercus robur*) (diameter borsthoogte > 25 cm), zonder holtes,
- struweel bestaande uit o.a. eensteilig meidoorn (*Crataegus monogyna*) hazelaar (*Corylus avelana*), kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*),
- lage, opgaande begroeiing, bestaande uit onder andere braam (*Rubus spec*),
- smalle, ondiepe beek (< 2 meter breed, < 1 meter diep).

4.2 Afstand tot beschermde gebieden

Het Natura 2000-gebied dat het dichtste bij het plangebied ligt is 'Savelsbos'. Dit gebied ligt op een afstand van ca. 2,5 km van het plangebied.

Het plangebied ligt in het Natuurnetwerk Nederland.

Beschermde Natuurmonumenten zijn niet aanwezig binnen een straal van 5 km van het plangebied.

5. Resultaten beschermde soorten

Op grond van de aanwezige ecotopen is een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen. Omdat onderhavige activiteit in de categorie ruimtelijke ontwikkeling valt wordt in dit hoofdstuk een beoordeling gemaakt van soorten uit Tabel 2 (zwaar beschermd) en Tabel 3 (strikt beschermd) van de Flora- en faunawet. Voor soorten uit Tabel 1 (licht beschermd) geldt een algehele vrijstelling, waarbij wel rekening gehouden dient te worden met de zorgplicht.

5.1 Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Het bloeiseizoen van veel soorten is afgelopen en er heeft reeds zaadzetting plaatsgevonden en/of de planten verkeren wederom in een vegetatief stadium.

De actuele verspreidingsgegevens uit de NDFF geven aan dat de extensief beheerde gras- en ruigtevegetaties binnen het plangebied (**Eijsden 50.110.003-50.110.004, Urmond 50.420.001-50.420.002**) zwaar of strikt beschermde vaatplanten kunnen worden verwacht zoals wilde marjolein (*Origanum vulgare*). De broze voegen in de oude kademuur (**Eijsden 50.110.003**) bieden mogelijk een groeiplaats voor beschermde muurflora zoals steenbreekvaren (*Asplenium trichomanes*), muurbloem (*Erysimum cheiri*) en gele helmblom (*Pseudofumarea lutea*).

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Muizen (ware muizen, woel-, slaap- en spitsmuizen)

Het verspreidingsgebied van veldspitsmuis (*Crocodyra leucodon*) ligt buiten het plangebied (in Overijssel en Drenthe, en in Zeeuws-Vlaanderen) (Broekhuizen et al., 1992). Grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*) is gebonden aan matig vochtige tot droge loofbosgebieden met een gevarieerde leeftijd in het bomenbestand. Omdat de ecologische omstandigheden binnen het plangebied niet voldoen aan de eisen die de grote bosmuis stelt aan zijn biotoop, is de aanwezigheid van de grote bosmuis binnen het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten. De hamster (*Crisetus crisetus*) is in Zuid-Limburg gebonden aan extensief beheerde, lemige akkers met lage grondwaterstanden en kruidenrijke akkerranden. De aanwezigheid van de hamster in het plangebied kan daarmee redelijkerwijs worden uitgesloten (Huizinga et al., 2010). Voor de noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) geldt dat de verspreiding zich beperkt tot de lage, natte delen van Nederland. De eikelmuis (*Eliomys quercinus*) is gebonden aan halfopen agrarisch cultuurlandschap met dagzomend krijt. Het voorkomen van hazelmuis (*Muscardinus avellanarius*) is beperkt tot structuurrijke loofbosranden in Zuid-Limburg. Bovendien is het voorkomen van de hazelmuis beperkt tot een klein gebied nabij Vaals en Gulpen – Wittem (Huizinga et al., 2010).

De waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) is gebonden aan schone wateren met een rijke oevervegetatie. De Maas en de aangrenzende oevers die onderdeel uitmaken van het plangebied (**Eijsden 50.110.003- 50.110.004**) beschikken op enkele delen over een rijke oevervegetatie, steile oevers, en

boomwortels, waarmee de aanwezigheid van de waterspitsmuis in delen van het plangebied niet kan worden uitgesloten.

5.2.2 Overige knaagdieren

Het plangebied (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004, Urmond 50.420.001-50.420.002**) ligt buiten de bekende verspreiding van de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*). Tijdens het veldbezoek werden bovendien geen nesten van de eekhoorn aangetroffen. Tevens werden er geen knaagsporen waargenomen. De kans is derhalve redelijkerwijs uitgesloten dat deze soort in het plangebied aanwezig is.

In het plangebied (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004**) werden verse knaag- en vraatsporen van de bever (*Castor fiber*) aangetroffen. De bever heeft een voorkeur voor waterrijke gebieden, direct grenzend aan bomen of bos langs oevers. De ecologische omstandigheden binnen het plangebied voldoen aan de eisen die de bever stelt aan zijn biotoop. De aanwezigheid van de bever binnen het plangebied is daarmee niet uit te sluiten. Het plangebied vormt foerageergebied voor de bever. Er is tijdens het veldbezoek geen beverburcht of andere vaste rust- en verblijfplaats van bever aangetroffen binnen het plangebied. Omdat verblijfplaatsen in de vorm van holen in de oeverzone lastig zijn te vinden is de aanwezigheid hiervan niet direct uit te sluiten.

5.2.3 Marterachtigen

Tijdens het veldbezoek werden geen sporen van zwaar of strikt beschermde marterachtigen aangetroffen. In het plangebied (**Urmond 50.420.001-50.420.002**) dichte doornstruwelen aanwezig die potentiële verblijfplaatsen voor marterachtigen kunnen vormen. Het is dan ook niet uitgesloten dat in het plangebied verblijfplaatsen van steenmarter (*Martes foina*) aanwezig zijn. Tevens is de kans groot dat het plangebied onderdeel uitmaakt van één of meerdere essentiële foerageergebieden van steenmarter.

De boommarter (*Martes martes*) is zeldzaam in Limburg, de bekende verspreiding is beperkt tot enkele locaties dicht langs de grens met Duitsland. De boommarter komt hoofdzakelijk voor in grote aaneengesloten bosgebieden. Het plangebied is dus nauwelijks geschikt als leefgebied voor deze soort. De aanwezigheid van boommarters in het plangebied kan derhalve redelijkerwijs worden uitgesloten.

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen en sporen van de das (*Meles meles*) aangetroffen. Aangezien de das in de directe nabijheid van (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004**) voorkomt en het leefgebied een grote omvang heeft, is het niet uitgesloten dat het plangebied wordt gebruikt als foerageergebied van de das.

In het plangebied werden geen sporen van de otter (*Lutra lutra*) aangetroffen. De otter heeft een voorkeur voor schone wateren, omgeven door een rijke oevervegetatie en structuurrijke aangrenzende gebieden met voldoende dekking, voedsel en rust. Aangezien het plangebied de otter niet kan voorzien in voldoende dekking en rust is het daarmee geen essentieel leefgebied voor deze soort. Het is niet uit te sluiten dat de otter het plangebied kan passeren. Hiermee is de aanwezigheid van de otter binnen het plangebied ook niet uitgesloten.

5.2.4 Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor een aantal soorten vleermuizen. Het kan gaan om essentieel foerageergebied. Lijnvormige elementen zijn aanwezig in de vorm van

boomopstanden, zoomranden en de waterloop van de Ur en de Maas en de aanliggende dijklichamen, waarmee vliegroutes van vleermuizen niet kunnen worden uitgesloten. Er zijn geen gebouwen die onderdeel uit maken van het plangebied, zodat verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet aanwezig zijn. In het plangebied (**Urmond 50.420.001**) zijn holtebomen aanwezig in de vorm van geknotte wilgen gesitueerd op rechteroever van de Ur. Tevens zijn bomen met loszittende schors(delen) en voor vleermuizen geschikte holtes aanwezig op de steilrand langs de Urmonder parallelweg. Zie Bijlage 2 voor een overzicht van de betreffende bomen. Daarmee is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet is uit te sluiten.

In het plangebied kunnen de volgende soorten worden verwacht: gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), grijze grootoorvleermuis (*Plecotus austriacus*), vale vleermuis (*Myotis myotis*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), franjestaart (*Myotis nattereri*), ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*), baardvleermuis (*Myotis mystacinus*) en Brandt's vleermuis (*Myotis brandtii*).

In Tabel 1 is weergegeven welke functies van bovengenoemde soorten mogelijk voorkomen.

Tabel 1. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies.

	zomerverblijfplaats	kraamverblijfplaats	paarverblijfplaats	winterverblijfplaats	vliegroute	foeragegebied
gewone dwergvleermuis	X		X		X	X
ruige dwergvleermuis	X		X	X	X	X
kleine dwergvleermuis	X		X		X	X
rosse vleermuis	X	X	X	X	X	X
laatvlieger					X	X
gewone grootoorvleermuis	X	X	X		X	X
grijze grootoorvleermuis					X	X
vale vleermuis					X	X
watervleermuis	X	X			X	X
franjestaart	X	X			X	X
ingekorven vleermuis					X	X
baardvleermuis					X	X
Brandt's vleermuis					X	X

5.3 Vogels

Vaste rust- en verblijfplaatsen van broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn gedurende het veldbezoek niet binnen het plangebied aangetroffen. Zie Bijlage 2 voor de aangetroffen nesten. Uit de actuele verspreidingsgegevens (www.quickscanhulp.nl) en de aanwezigheid van een geschikt biotoop met holtebomen (knotwilgen en hoogstamfruitbomen) is de aanwezigheid van steenuil (*Athene noctua*) niet uit te sluiten in het plangebied (**Urmond 50.420.001**). Buiten het plangebied (**Urmond 50.420.001**), op een afstand van 50 meter in zuidwestelijke richting, is in een oude hoogstamvruchtboomgaard een nest van vermoedelijk een buizerd aangetroffen. De oude hoogstamvruchtboomen op deze locatie bieden ook geschikte nestgelegenheid voor steenuil. In de populierenopstand ten zuidwesten van het plangebied (**Urmond 50.420.002**) zijn twee oude kraaiennesten aangetroffen.

Van de vogels uit categorie 5 kunnen worden verwacht: ekster (*Pica pica*), koolmees (*Parus major*), pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*) en spreeuw (*Sturnus vulgaris*). Eveneens kunnen zangvogels die in tuinen en stedelijk gebied broeden (zoals merel (*Turdus merula*), heggemus (*Prunella modularis*) en winterkoning (Troglodytes troglodytes)) binnen het plangebied aanwezig zijn.

Tevens kunnen zangvogels die in agrarisch gebied broeden zoals, ringmus (*Passer montanus*) en witte kwikstaart (*Motacilla alba*) binnen het plangebied aanwezig zijn.

5.4 Vissen

Het snelstromende karakter en de grindige bodem van de Maas en de Ur bieden een goed leefgebied voor rheofiele vissoorten als beekdonderpad (*Cottus rhenanus*) en rivierdonderpad (*Cottus perifretum*). Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen.

5.5 Amfibieën en reptielen

Het voorkomen van vuursalamander (*Salamandra salamandra*) is beperkt tot bronrijke loofbossen in het zuidwestelijk deel van Zuid-Limburg. Vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) en geelbuikvuurpad (*Bombina variegata*) zijn beiden gebonden aan mineraalrijke water- en landhabitats in en nabij mergelrijke gebieden in Zuid-Limburg (Creemers et al., 2009). Populaties van heikikker (*Rana arvalis*) en knoflookpad (*Pelobates fuscus*) bevinden zich op meer dan 15 kilometer van het plangebied (www.quickscanhulp.nl). De aanwezigheid van deze soorten in het plangebied kan hiermee redelijkerwijs worden uitgesloten. Op enkele kilometers afstand, bij Maasmechelen (B), bevindt zich een populatie van boomkikker (*Hyla arborea*). Deze populatie bevindt zich aan de overzijde van de Maas en het is zeer onwaarschijnlijk dat dieren deze rivier oversteken. Aanwezigheid van boomkikker in het plangebied is derhalve redelijkerwijs uitgesloten.

In de directe omgeving van het plangebied (**Urmond 50.420.001-50.420.002**) is mogelijk geschikt voortplantingswater voor zwaarder of strikt beschermde amfibieën aanwezig in de vorm van tuinvijvers. De aanwezigheid van overwinterende zwaarder of strikt beschermde amfibieën als Alpenwatersalamander (*Mesotriton alpestris*) kan daarom niet worden uitgesloten.

Binnen het plangebied werden tijdens het veldbezoek geen broeihopen met organisch plantenafval aangetroffen. Daarmee is het plangebied niet geschikt voor de voortplanting van de ringslang (*Natrix natrix*). Aangezien de vegetatie ter plaatse zeer dicht en relatief gesloten van structuur is en de

bodem vochtig tot nat is, kan het voorkomen van gladde slang (*Coronella austriaca*), zandhagedis (*Lacerta agilis*) en adder (*Vipera berus*) redelijkerwijs worden uitgesloten.

Op basis van de gegevens van de NDFG-gegevens kunnen de volgende zwaar- en/of strikt beschermde reptielen worden verwacht in het plangebied (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004**): muurhagedis (*Lacerta muralis*) en levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*). In delen van het plangebied (**Urmond 50.420.001-50.420.002**) is lokaal een vegetatie met een gevarieerde structuur aanwezig, alsmede strooiselrijke, vochtige tot zeer vochtige bodems onder bosschages en randstruwelen met een zuidwestelijke tot zuidelijke expositie. Het plangebied valt bovendien binnen de bekende verspreiding van levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en hazelworm (*Anguis fragilis*). Het plangebied is mogelijk geschikt voor de voortplanting en als vaste rust en/of verblijfplaats voor levendbarende hagedis en hazelworm. In het gebied en de directe omgeving zijn echter geen waarnemingen van deze soorten bekend, maar dit kan een waarnemerseffect zijn.

5.6 Libellen en dagvlinders

De veldparelmoervlinder (*Melitaea cinxia*) verkiest kruidenrijke, droge en schrale graslanden met een mozaïekstructuur. Het dwergblauwtje (*Cupido minimus*) is gebonden aan structuurrijke, droge graslanden op kalkrijke gronden. Het heideblauwtje (*Plebejus argus*) is te vinden op zowel droge als natte heide. De purperstreepparelmoervlinder (*Brenthis ino*) is een soort van natte tot vochtige, matig voedselrijke ruigten en beekdalgraslanden. Aangezien deze biotopen niet in het plangebied aanwezig zijn is de aanwezigheid van deze dagvlinders ook redelijkerwijs uitgesloten. De keizersmantel (*Argynnis paphia*), rouwmantel (*Nymphalis antiopa*) en het groot geaderd witje (*Aporia crataegi*) komen alleen als zwerver in ons land voor. Van de iepenpage (*Satyrium w-album*) is alleen een populatie bekend bij Heerlen, elders worden alleen zwervende dieren waargenomen. Van deze soorten is geen populatie binnen het plangebied te verwachten.

Op basis van de gegevens van de NDFG-gegevens kunnen de volgende zwaar- en/of strikt beschermde dagvlinders worden verwacht in het plangebied (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004**): bruin dikkopje (*Erynnis tages*) en klaverblauwtje (*Cyaniris semiargus*). Het plangebied vormt een geschikt leefgebied door de aanwezigheid van vrij vochtige en droge kruidenrijke, extensief begraasde weilanden met vlakke kale bodem en korte vegetatie.

In het plangebied komen geen voedselarme wateren of vegetaties voor die geschikt zijn als leefgebied voor libellen. Het voorkomen van zwaar of strikt beschermde libellen kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.7 Overige ongewervelden

In verband met het ontbreken van voor overige ongewervelden geschikte ecotopen (oude eiken, schoon water, veensloten, vennen) in het plangebied kan het voorkomen van zwaar of strikt beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten.

6. Ingreep

Waterschap Roer en Overmaas is voornemens om in het plangebied diverse ingrepen te verrichten aan verschillende dijkvakken. In onderstaand overzicht staan de betreffende dijkvaknummers opgesomd met daarachter de onderhavige ingrepen. De uit te voeren werkzaamheden worden gedurende de planvoorbereiding verder uitgewerkt. Op het moment van schrijven zijn deze nog niet precies bekend.

- **Eijsden 50.110.003-50.110.004**
 - Herstel van kademuur door aanbrengen damwand of grondaanvulling. Aan de oever van de Maas met natuurlijke vegetaties vinden geen werkzaamheden plaats.
- **Urmond 50.420.001**
 - Ophoging kruin.
 - Aanpassen talud buitenzijde, eventueel binnenzijde.
- **Urmond 50.420.002**
 - Aanbrengen damwand ter plaatse van bergbezinkbassin.
 - Grondaanvulling binnenzijde aan noordzijde van dijkvak.

7. Toetsing aan wet- en regelgeving

Op grond van de resultaten van het veldbezoek, het literatuuronderzoek en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd. Uit deze toetsing volgt welke negatieve effecten verwacht kunnen worden en welke soorten daarbij betrokken zijn. Ook geeft de toetsing aan of aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is vereist.

Voorts is onderzocht of negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand kunnen worden uitgesloten of dat hiervoor nog aanvullend onderzoek nodig is.

7.1 Vaatplanten

Uit de literatuur en verspreidingsgegevens blijkt dat het voorkomen van strikt en zwaar beschermde vaatplanten in het plangebied niet kan worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek op 5 januari 2016 zijn geen beschermde planten aangetroffen. Bij de uitvoering van de ingreep kunnen de mogelijk aanwezige exemplaren en/of groeiplaatsen in dijken, bermen, oude kademuren en hellingen beschadigd raken als gevolg van roering van de bodem of beschadigen of verwijderen van standplaats. Een negatief effect op deze soortgroep is door de ingreep dan ook niet uit te sluiten.

Daarom dient ruim voor de aanvang van de werkzaamheden het gebied onderzocht te worden door een plantenskundige op aanwezigheid van beschermde plantensoorten. Hiervoor moet in de periode juni-juli het gebied onderzocht worden.

7.2 Zoogdieren

7.2.1 Muizen (ware muizen, woel-, slaap- en spitsmuizen), knaagdieren en roofdieren

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van waterspitsmuis langs de Maas binnen het plangebied (**Eijsden 50.110.003-50.110.004**) niet kan worden uitgesloten. Er vinden geen werkzaamheden plaats op delen van de oever met natuurlijke vegetatie. Alleen die delen van de oever zijn geschikt als leefgebied voor waterspitsmuis. Overtreding van de Flora- en faunawet bij de werkzaamheden is zodoende niet aan de orde.

Voorts is uit de resultaten gebleken dat het voorkomen van overige zwaar of strikt beschermde soorten uit deze soortgroepen redelijkerwijs uitgesloten kan worden. Daarmee is een negatief effect op deze soorten ook redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep houdt voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet in.

7.2.2 Overige knaagdieren

De vele knaag- en vraagsporen van de bever duiden erop dat het plangebied (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004**) onderdeel uit maakt van het leefgebied van bevers. Het plangebied vormt foerageergebied voor bevers. Het plangebied betreft een klein deel van het leefgebied van de lokale populatie bevers. Het betreft daarmee geen essentieel foerageergebied omdat er voldoende alternatieven aanwezig zijn op de aangrenzende Maasoeveren. Omdat de ingang van holen onder de

waterlijn zijn gelegen, zijn mogelijke verblijfplaatsen geheel onzichtbaar. Aan die delen van de oever waar holen van bever te verwachten zijn vinden echter geen werkzaamheden plaats. Overtreding van de Flora- en faunawet bij uitvoering van de werkzaamheden is zodoende niet aan de orde. Tijdens de werkzaamheden kunnen foeragerende dieren worden verjaagd. Dit levert geen wezenlijke verstoring van deze individuen op. Dit houdt dan ook geen overtreding in van de Flora- en faunawet.

Het plangebied (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004**) vormt leefgebied voor grote groepen konijnen. Het konijn is opgenomen in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. De werkzaamheden leiden niet tot een overtreding van de Flora- en faunawet mits er rekening wordt gehouden met de zorgplicht.

7.2.3 Steenmarter

Aangenomen mag worden dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van een of enkele steenmarters. Deze soort is nachtactief en heeft een leefgebied van 10-700 ha. Bovengrondse dag-rustplaatsen (of legers) kunnen zich in takkenhopen, dichte doornstruwelen en/of hole oevers bevinden. Verblijfplaatsen van vrouwtjes met jongen bevinden zich nagenoeg uitsluitend in gebouwen en zijn niet binnen het plangebied te verwachten. Tijdens de uitvoeringswerkzaamheden kunnen dieren die zich in bovengrondse dag-rustplaatsen ophouden worden verjaagd. Dit levert geen wezenlijke verstoring van deze individuen op. Dit houdt dan ook geen overtreding in van de Flora- en faunawet.

7.2.4 Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat dertien soorten vleermuizen binnen het plangebied kunnen voorkomen. Door de voorgenomen ingrepen in het plangebied gaan mogelijk vaste rust- en/of verblijfplaatsen van de betreffende soorten verloren. Door het kappen van bomen kunnen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van boombewonende soorten verloren gaan. In Tabel 2 is weergegeven op welke potentieel voorkomende combinatie van soorten en functies binnen het plangebied mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn als gevolg van de ingreep.

Tabel 2. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies.

	zomerverblijfplaats	kraamverblijfplaats	paarverblijfplaats	winterverblijfplaats	vliegroute	foerageergebied
gewone dwergvleermuis	X		X		X	X
ruige dwergvleermuis	X		X	001	X	X
kleine dwergvleermuis						X
rosse vleermuis	001	001	001	001	X	X
laatvlieger					X	X
gewone grootoorvleermuis	001	001	001	001	X	X
grijze grootoorvleermuis					X	X
vale vleermuis					X	X
watervleermuis	001	001			X	X
franjestart	001	001	001		X	X
Ingekorven vleermuis					X	X
baardvleermuis					X	X
Brandt's vleermuis					X	X
		Geen negatief effect te verwachten				
		Negatief effect niet uitgesloten				
	001	Soort komt potentieel voor in betreffend dijkvak Urmond 50.110.001				
	002	Soort komt potentieel voor in betreffend dijkvak Urmond 50.110.002				
	X	Soort komt potentieel voor in alle dijkvakken binnen plangebied				

7.3 Vogels

Het plangebied (**Urmond 50.420.001**) is mogelijk essentieel leefgebied voor steenuil. Het leefgebied is essentieel voor het functioneren van deze soort, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Aantasting van dit leefgebied als gevolg van de ingreep kan leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet. Jaarrond beschermde nesten van overige broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn in potentie aanwezig. In het plangebied (**Urmond 50.420.001**) is in een essenbosje een nest van mogelijk een kraai waargenomen. Binnen een staal van vijftig meter van het plangebied (**Urmond 50.420.001**) is een buizerdnest waargenomen. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in een

periode dat het op circa vijftig meter buiten het plangebied gelegen buizerdnest niet in gebruik is of op een afstand van tenminste vijfenzeventig meter van het nest wordt gewerkt is verstoring van het nest niet te verwachten (zie soortenstandaard buizerd).

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring van broedgevallen van algemene vogelsoorten uit met name bossen, agrarisch en stedelijk gebied. Omdat alle vogels tijdens het broeden zijn beschermd, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Flora- en faunawet.

Voor te verwachten soorten uit categorie 5 zijn in de directe nabijheid van het plangebied voldoende alternatieven voor handen.

7.4 Vissen

De waterloop van de Maas en de Ur worden gehandhaafd, waarmee geen negatieve effecten zijn te verwachten op de eventueel ter plaatse aanwezige beschermde vissoorten.

7.5 Amfibieën en reptielen

De in het plangebied (**Urmond 50.420.001-50.420.002**) aanwezige bosschages en struwelen fungeren mogelijk als leefgebied voor alpenwatersalamander. Aangenomen moet worden dat delen van het plangebied (**Urmond 50.420.001-50.420.002**) geschikt zijn als leefgebied voor hazelworm en levendbarende hagedis. Ook in delen van het plangebied (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004**) is de aanwezigheid van levendbarende hagedis niet uit te sluiten. De in het plangebied (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004**) aanwezige oude kademuur vormt leefgebied voor muurhagedis. Werkzaamheden binnen het plangebied kunnen resulteren in een overtreding van de Flora en faunawet. Om zekerheid en inzicht te krijgen over de aanwezigheid en gebruik van het leefgebied van deze soorten binnen het plangebied is het noodzakelijk ruim van te voren onderzoek te verrichten naar alpenwatersalamander, hazelworm, levendbarende hagedis en muurhagedis.

7.6 Dagvlinders

Aangenomen moet worden dat delen van het plangebied (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004**) geschikt zijn als leefgebied voor bruin dikkopje en klaverblauwtje. Voor beide soorten kan de extensief begraasde bloemrijke gras- en ruigtevegetatie in het winterbed van de Maas en de aanliggende dijken geschikt leefgebied vormen. Als er geen werkzaamheden worden uitgevoerd in het voor deze soorten geschikt leefgebied is onderzoek naar deze vlinders niet noodzakelijk. Als er wel werkzaamheden in en/of direct rond het geschikt leefgebied worden uitgevoerd dient ruim van te voren onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van bruin dikkopje en klaverblauwtje.

7.7 Gebiedsbescherming

Het Natura 2000-gebied dat het dichtste bij het plangebied ligt is 'Savelsbos'. Dit gebied ligt op een afstand van ca. 2,5 km van het plangebied.

Door menselijke invloeden in het tussenliggende gebied (als gevolg van de aanwezigheid van stedelijk gebied en grote wegen) zijn negatieve effecten door geluidsverstoring of visuele verstoring

als gevolg van de ingreep op Natura 2000-gebieden uitgesloten. De ingreep draagt niet bij aan verrijkende effecten, zoals stikstofdepositie of verdroging.

In de omgeving van het plangebied zijn geen Beschermd Natuurmonumenten aanwezig. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn voor dit project dan ook niet nodig.

De ingreep vindt plaats binnen het Natuurnetwerk Nederland (NN). Hierdoor is het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur van toepassing. Het ruimtelijke beleid voor EHS-gebieden is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. De bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden vindt plaats door toepassing van een specifiek afwegingskader, het zogenoemde 'nee, tenzij'- regime. Dit regime houdt in dat er binnen de EHS geen ruimtelijke ontwikkelingen (plannen, projecten, handelingen) worden toegestaan, als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Uitzonderingen worden gemaakt als er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang (VROM, 2004).

Wordt aan deze criteria voldaan dan is ontwikkeling mogelijk. Echter, alleen als de schade zoveel mogelijk beperkt wordt door mitigerende maatregelen, en de resterende schade wordt gecompenseerd, zodat er netto geen verlies optreedt (saldobenadering).

De werkzaamheden aan de dijkvakken cluster F voldoen aan deze criteria, zodat ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland de uitvoering ervan niet bezwaarlijk is.

8. Conclusies

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Flora- en faunawet blijkt dat bij uitvoering van de ingreep mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op:

- vaatplanten;
- vogels in het algemeen en steenuil in het bijzonder;
- alpenwatersalamander;
- hazelworm;
- levendbarende hagedis;
- muurhagedis;
- vleermuizen;
- dagvlinders.

Wat betreft de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

Op grond van de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en de aard van de ingreep worden geen significant negatieve effecten verwacht op de kwaliteit van beschermde gebieden.

De ingreep kan negatieve gevolgen hebben voor de hiervoor genoemde soorten en/of soortgroepen. Om te voorkomen dat deze negatieve gevolgen optreden is aanvullend onderzoek naar deze soorten en soortgroepen noodzakelijk. Afhankelijk van de resultaten van dit aanvullende onderzoek kan een aanvraag van een ontheffing en/of het maken en uitvoeren van een mitigatieplan noodzakelijk zijn. Een ontheffing Flora- en faunawet wordt alleen verleend indien voor de ingreep een wettelijk erkend belang geldt.

Op grond van de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied "Savelsbos" heeft de ingreep geen negatief effect hebben op de kwaliteit van dit gebied. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland (of EHS) is de ingreep niet bezwaarlijk.

8.1 Vaatplanten

Als de standplaatsen van beschermde soorten zullen verdwijnen als gevolg van de ingreep is het zaak ruim voorafgaande aan de werkzaamheden exemplaren van de beschermde vaatplanten te verplaatsen naar een locatie in de omgeving die geschikt is als groeiplaats voor deze planten. Dit moet gebeuren in een periode waarin deze planten herkenbaar in het veld aanwezig zijn (juni-juli).

Overigens zullen er geen negatieve effecten ontstaan op beschermde vaatplanten tijdens de uitvoering indien beschermde soorten in het veld worden gemarkeerd door een terzake deskundige en zullen worden ontzien tijdens de beoogde werkzaamheden. Ook is het uitzetten van werkroutes

die groeiplaatsen en kwetsbare vegetaties vermijden van belang om een negatief effect op beschermde vaatplanten te voorkomen.

8.2 Vleermuizen

Dertien soorten vleermuizen hebben mogelijk hun vaste rust- en/of verblijfplaats, foerageergebied of vliegroutes in het plangebied (**Urmond 50.420.001 - 50.420.002**). Daarom is het noodzakelijk aanvullend onderzoek naar het voorkomen van deze vleermuissoorten te verrichten. Het verdient de aanbeveling dit aanvullende onderzoek uit te voeren volgens het Vleermuisprotocol 2013 van de Gegevensautoriteit Natuur.

Bij gebruikmaking van dit protocol is er een grote mate van zekerheid dat een eventuele ontheffingsaanvraag zonder aanvullende informatie in behandeling wordt genomen. Tevens geeft het Vleermuisprotocol invulling aan de onderzoekinspanning voortkomend uit de Flora- en faunawet, waarbij aanvullend vleermuisonderzoek inhoudt dat er twee bezoeken in periode 15 mei t/m 15 juli (direct na zonsondergang of direct voor zonsopkomst) en twee bezoeken in periode 15 augustus t/m 1 oktober (tussen drie uur na zonsondergang en drie uur voor zonsopkomst) aan het plangebied gebracht dienen te worden. Deze bezoeken moeten met behulp van een *bat detector* van het type 'heterodyne' met *time expansion* uitgevoerd worden.

8.3 Vogels

In het plangebied (**Urmond 50.420.001 - 50.420.002**) is steenuil waarvan vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond zijn beschermd te verwachten.

Om inzichtelijk te krijgen waar zich de mogelijke locaties van nestplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en functioneel leefgebied (zoals foerageergebieden) van de steenuil bevinden dient onderzoek hiernaar te worden verricht volgens de handleiding van STONE en de Soortenstandaard Steenuil, 2014.

Voor de andere mogelijk aanwezige soorten broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin- of einddatum. Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van 15 maart tot 15 juli.

Wanneer niet buiten het broedseizoen gewerkt kan worden moet het plangebied voorafgaande aan de werkzaamheden door een deskundige op het gebied van beschermde soorten onderzocht worden op de aanwezigheid van broedgevallen.

Het is niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedende vogels.

8.4 Amfibieën en reptielen

Aangenomen moet worden dat delen van het plangebied (**Eijsden 50.110.003 - 50.110.004, Urmond 50.420.001 - 50.420.002**) geschikt zijn als leefgebied voor alpenwatersalamander, hazelworm, levendbarende hagedis en muurhagedis. De ingrepen leiden tot mogelijk negatieve effecten op de hiervoor genoemde soorten. Om zekerheid te krijgen over aanwezigheid van deze soorten is het noodzakelijk het plangebied ruim van te voren op alpenwatersalamander, hazelworm,

levendbarende hagedis en muurhagedis te onderzoeken. Hiervoor dienen in totaal tenminste drie bezoeken aan het plangebied worden gebracht in de perioden 15 april – 31 mei en 30 juli – 30 september waarbij op het zicht en met behulp van de zogenaamde plaatjesmethode geïnventariseerd wordt.

8.5 Dagvlinders

Aangenomen moet worden dat delen van het plangebied (**Eijsden 50.110.003 - 50.110.004**) geschikt zijn als leefgebied voor bruin dikkopje en klaverblauwtje. Hiertoe moet in de periode half juni-half juli (bruin dikkopje) en in de periode half juli-half augustus (klaverblauwtje) een vlinderdeskundige deze locatie bezoeken om de aanwezigheid van de soorten te kunnen vaststellen.

8.6 Zorgplicht

In het plangebied (**Eijsden 50.110.003 – 50.110.004**) is een hoge dichtheid aan konijnenholen gevonden. Deze soort is opgenomen in Tabel 1 van de Flora -en faunawet waarvoor een algehele vrijstelling geldt omdat de activiteit van planologische aard is. Met het oog op de zorgplicht verdient het echter aanbeveling om de werkzaamheden in dit deelgebied buiten de voorplantingsperiode van het konijn uit te voeren. Deze periode loopt van maart tot en met oktober. Aangezien werken in de periode september tot maart in dit geval niet mogelijk is dient deze locatie wel in deze periode gemaaid te worden en omrasterd met een mobiel schrikdraad schapenafrastering. Bij werkzaamheden met zwaar materieel moeten locaties met hollen worden vermeden. Als dit niet mogelijk is moeten in overleg met een terzake deskundige maatregelen genomen worden om konijnen op deze locaties te verdrijven.

8.7 Samenvatting

In algemene zin kan redelijkerwijs worden gesteld dat op grond van de mogelijke effecten de uitvoering van de ingreep niet door de Flora- en faunawet wordt verhinderd, mits tijdig aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd naar beschermde vaatplanten waaronder muurflora, steenuil, alpenwatersalamander, hazelworm, levendbarende hagedis, muurhagedis, vleermuizen en dagvlinders. En er dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. In het kader van de zorgplicht dient er rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van konijnen. Afhankelijk van de resultaten van dit aanvullende onderzoek kan een aanvraag van een ontheffing en het opstellen en uitvoeren van een mitigatieplan noodzakelijk zijn.

Hieronder volgt per locatie een opsomming van soortgroepen en soorten waarnaar aanvullende onderzoek dient te worden verricht:

Eijsden 50.110.003 – 50.110.004

- Vaatplanten;
- Reptielen;
- Dagvlinders.

Urmond 50.420.001

- Vaatplanten;
- Vleermuizen;
- Steenuil;
- Amfibieën en Reptielen.

Urmond 50.420.002

- Vaatplanten;
- Vleermuizen;
- Amfibieën en Reptielen.

Eventueel significant negatieve effecten op nabijgelegen beschermde gebieden zijn in dit geval niet aan de orde.

De conclusies van deze quickscan zijn drie jaar geldig.

9. Bronnen

9.1 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Brouwer, T., M. Dorenbosch, R. van Eekelen & J. Spier, 2010. Vissenatlas Noord-Brabant. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Creemers, C.M. & J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Natuur.

Floron, 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Rapport, Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman, 2011. Cursus vleermuizen en planologie. Cursusmap, Zoogdierverseniging.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (06-04-2014)].

Regelink, J.R. & T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier 18 (2): 23.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus*.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*.

9.2 Websites

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol

www.quickscanhulp.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl/ministeries/elenil

www.soortenbank.nl

www.sovon.nl

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1. Foto-impressie plangebied

Eijsden 50.110.003 -50.110.004

Figuur 3 Historische kademuur met broze voegen en spleten geschikt als groeiplaats voor muurflora en schuilgelegenheid voor muurhagedis.

Figuur 4 Extensief begraasde kruiden- en ruigtevegetatie in het winterbed van de Maas.

Figuur 5 Gevarieerde oeverzone met holle oevers, geleidelijke en steile oevers en dekking in de vorm van ruigte en oevervegetatie.

Figuur 6 Zicht vanuit het plangebied op jachthaven. Op de oevers groeien dikke schietwilgen met knaagsporen van bever.

Figuur 7 Knaag- en vraatsporen van bever.

Figuur 8 Overgang van extensief begraasde kruiden- en ruigtevegetatie en kruidenrijke grasvegetatie op dijklichaam aan de Trichterweg in Eijsden.

Urmond 50.420.001

Figuur 9 Met braamstruweel begroeid dijklichaam gelegen tussen de Ur en de Urweg.

Figuur 10 Knotwilgen op het dijklichaam gelegen tussen de Ur en de Urweg. Deze knotbomen bieden in combinatie met het omliggende landschap een geschikte nestplaats voor steenuil.

Figuur 11 Steilrand gelegen tussen Urweg en Hogebergstraat.

Figuur 12 gewone acacia op steilrand met een lengtescheur en holten geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Figuur 13 Dijklichaam lang de Ur met ruige grasvegetatie en solitaire bomen en plukken sleedoornstruweel.

Figuur 14 Essenbosje met ondergroei van o.a. eensteilige meidoorn. In het bosje is een kraaiennest aangetroffen.

Urmond 50.420.002

Figuur 15 Dijklichaam grenzend aan intensief beheerd weiland in het winterbed van de Maas. Op het dijklichaam een meer extensieve kruidenrijke grasvegetatie met een dicht braamstruweel en opslag van o.a. gewone es en eensteilige meidoorn.

Figuur 16 Overgang van weiland naar braamstruweel op dijklichaam.

Figuur 17 Voetpad op dijklichaam met binnendijks een brede struweelhaag met een mantelvegetatie.

Figuur 18 Structuurrijke- en kruidenrijke grasvegetatie met een overgang naar struweelhaag.

Figuur 19 Het nest van een dwergmuis aangetroffen in de mantelvegetatie langs de struweelhaag.

Figuur 20 Overgang tussen structuurrijke- en kruidenrijke grasvegetatie en trapveldje met solitaire bomen.

Bijlage 2. Potentiele broed- en verblijfplaatsen

Bijlage 3. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Het Ministerie van LNV (nu: EZ) heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van de categorie 1 – 4 soorten:

- boomvalk (*Falco subbuteo*)
- buizerd (*Buteo buteo*)
- gierzwaluw (*Apus apus*)
- grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*)
- havik (*Accipiter gentilis*)
- huismus (*Passer domesticus*)
- kerkuil (*Tyto alba*)
- oehoe (*Bubo bubo*)
- ooievaar (*Ciconia ciconia*)
- ransuil (*Asio otus*)
- roek (*Corvus frugilegus*)
- slechtvalk (*Falco peregrinus*)
- sperwer (*Accipiter nisus*)
- steenuil (*Athene noctua*)
- wespendif (*Pernis apivorus*)
- zwarte wouw (*Milvus migrans*).

Meer informatie over deze lijst en de bescherming van nestplaatsen van vogels door de Flora- en faunawet is te vinden op de website van het ministerie van EZ.